

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 61., Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobli. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Enostolna petstotnica K 120, osemstolnica in zahvale po K 250, razglaš in poslano vrtica po K 2; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Posamezna šte. stane 50 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 84, za pol leta K 42, za četrt leta K 21, za mesec K 7. Za Nemčijo celo leto K 89, za ostalo tujino in Ameriko K 98. — Reklamacije za list so poštne prost.

Upravništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 61., Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno - demokratične stranke.

Železnikarji! Železnikarji!

V četrtek dne 18. decembra 1919. vsi na veliki železničarski shod v dvorani „Mestnega doma“.

Finančni položaj države SHS.

Belgrad, 13. »Politika« poroča: Ko je finančno ministrstvo sestavilo državni proračun, in dognalo, da ima naša država preko dva milijona dnevnega deficita, je bilo ministrstvo in ves ministrski svet mnenja, da se temu mora odpruči samo z velikim posojilom. Ko se je zoznalo, da so tudi naši zavezniki, Francozi in Angličani, morali izpolniti svoje finančne praznine z milijardami iz Amerike, je bilo tudi za nas jasno, da ni drugega izhoda, kakor oditi v Ameriko po denar. Vse to je videla tudi vlada, ki je pred nekaj časom objavila, da hoče poslati v Ameriko posebno finančno misijo, a prešel je dan za dnevom in ta misija ni odšla na pot. Ko smo na pristojnem mestu vprašali, zakaj ta misija ne potuje v Ameriko, smo doznali, da je opuščen namen, najemati posojilo v Ameriki. Ljudje, ki dobro poznajo stanje tega vprašanja v finančnem ministrstvu, so nam dali nastopna pojasila: Vlada g. Davidoviča je našla v mesecu avgustu gotove odloke prejšnjega finančnega ministrstva, da imamo do konca leta akceptirati celokupno vsoto dolgov, ki se jih nam zavezniki nakazali. To je bil težak pogoj, ker se brez daljšega proučavanja ni moglo izračunati iz posameznih postavk obveznosti, ki so postale na račun države. Bil je to poseben razlog, zakaj nismo mogli zahtevati novega posojila, dokler se niso regulirali vojni dolgovi. Najvažnejša postojanka naših dolgov je oskrba naše vojske na solunski fronti. Ti računi še niso likvidirani. Po sporazumu med zavezniki se je izvršilo vse to zadolženje preko francoske intendenca. Tudi moko, ki smo jo dobili iz Amerike, in obleko, ki nam jo je dobavljala Anglijska, moramo plačati Francoski. Moramo misliti, kako je težko urediti vse te račune spruči tega, da se je za časa evakuacije sprejemalo vse to blago na več različnih mestih. Niti francoska intendenca ni še v stanju, da položi točne račune in naša intendenca more to še manj storiti. Imeli smo blago, kakor n. pr. živež in obleko, ki smo ga dobili za dinarje, a v računih je zabeleženo n. pr. kot dolg za gotov denar. Na drugi strani so zopet dobave, ki so bile plačane iz kreditne leta 1915., sedaj pa se ponovno zanjo zadolžujemo. Vse to je prisililo vlado, da ni več izdajala bilancemenc. Zavezniki so vpoštevali naše razloge. Sedaj je Francoska pristala na to, da počaka, a želi, da nas še nadalje zadoljuje kot svoje dolžnike. Vsi poskusi finančnega ministra dr. Vole Veljkoviča, da se emancipiramo od dosedanjih državnih upnikov, so ostali brez uspeha.

Začasno posojilo dobimo iz Francoske. Za naše redne izdatke nimamo drugega izhoda, kakor nova zadolženja. Državna blagajnica nima nikakih dolgov v dinarjih, med tem ko obstoje vsi izdatki v dinarjih. Zato je koncem novembra finančni minister zaprosil, naj se izdajo na borzo franki, deponirani v Narodni banki, da se na ta način pride do dinarjev in izplačila plač in pokojnin. V Srbiji in v Črni gori se davki še ne klatujejo. Belgrajski davčni oddelek, ki je v normalnih razmerah dal državi mesečno en milijon dinarjev, je komaj sedaj v teku enega leta zbral en milijon. V novih pokrajinah se davki plačujejo samo v kronah in to v predvojnem razmerju, a niti te krona ne prihajajo v osrednjo državno blagajnico.

izvajati pritisk na srečnejše narode. Mi želimo doseči zopet svojo delazmočnost, da zgradimo na vseh poljih, kar je porušila vojna. Pri tem z zaupanjem pričakujemo pomoči od zaveznikov, ki mora priti čimprej, ker drugače bo prepozno. (Slovenski klerikalci pa v vsej svoji krščanski ljubezni do bližnjega napadajo sodruga Kristana, ki se je zavzel za pomoč avstr. republike. Toda to sama radi tega, ker so v Avstriji na krmiu socialisti!! Zato naj umre lakote vse prebivalstvo).

ITALIJANSKI SOCIALISTI ZA POMOČ AVSTRIJI.

LDU. Milan, 12. (DunkU.) »Avanti« javlja, da je več socijalno demokratičnih poslancev interpelliralo ministrskega predsednika Nitti-ja, v katerem smislu so Italija in zavezniki odgovorili na brezupne klice avstrijskega državnega kancelarja. »Poslancem je nato min. predsednik v privatnem pogovoru izjavil, da ne nasprotuje parlamentarni preiskavi o resničnem položaju, v katerem se nahaja Avstrija.

VRHOVNI SVET PREVZAME UPRAVO AVSTRIJE.

LDU. Vratislava, 12. (ČTU.) »Breslauer Zeitung« javlja iz Bazla: Vrhovni zavezniški svet bo v ponedeljek sklepal o vprašanju prevzeta uprave avstrijske republike v svoje roke.

RAZDELITEV VELEPOSESTEV.

Belgrad, 13. Dela za razdelitev veleposestev so večinoma že dokončana, vendar na še vedno prihajajo pritožbe iz Banata in Baranje. Ministrstvo za agrarno reformo se bo pečalo z revizijo teh pritožb.

BOJI V RUSIJI.

LDU. Moskva, 13. (DunkU. brezlično.) Frontno poročilo z dne 12. t. m.: Na zapadni fronti so prodrele rdeče čete 20 vrst jugozapadno od Narve. Na južni fronti smo izvajali dva važna uspeha. V noči od 11. na 12. t. m. so rdeče čete vkorale v Harkov, dne 12. t. m. so pa zavzele Poltavo. Tako se dve za Kijevom najvažnejši mesti Ukrajine nahajata v naših rokah.

POGAJANJA MED SOVJETSKO RUSIJO IN ESTONSKO.

Nauen, 14. (Brezlično.) Po poročilu iz Derpta zahtevajo sovjetski zastopniki za sporazum z Estonsko in drugimi obmejnimi državami nastopno: Estonске čete se umaknejo preko meje. Politični ujetniki se amnestirajo. Tuje čete na estonskem ozemlju se razpuste. Vzpostavijo se trgovinski in diplomatski odnošaji s sovjetsko Rusijo. Podanikom sovjetske Rusije je dovoljen promet skzi Estonsko in uporaba estonskih luk. Sovjetsko odposlanstvo zahteva končnoveljavni sklep mira in odklajanja samo premirje.

MIROVNA POGAJANJA MED POLJAKI IN SOVJETSKO RUSIJO.

LDU. Nauen, 14. (Brezlično.) Kakor poroča varšavski »Robotnik«, se nadaljujejo pogajanja Poljske s sovjetsko Rusijo. Poljska komisija v Derptu (Dorpat) da ima le informatorske svrhe, vendar pa ima zadosti pooblastil, da se more aktivno udeleževati mirovnih pogajanj.

Pred zbornimi volitvami na Rumunskem.

LDU. Belgrad, 12. »Epoha« javlja iz Bukarešte, da bo rumunska zbornica samo ratificirala mirovno pogodbo in sklenila nev volini zakon, potem pa se bo razpustila. V tem oziru se je dosegel s strankami popoln sporazum.

Revizija trgovin.

LDU. Ljubljana, 13. Deželna vlada je naročila prvim instancam, naj periodično vrše preiskavo pri trgovcih in obrtnikih z namenom, da se dožene, ali se drže predpisanih cen in da zapovedi, da mo-

rajo biti cene jasno in razumljavo razvidne in končno, da se dožene, s kakimi dobički delujeta trgovina in obrt. Po naročilu predsednika deželne vlade se je včeraj v Ljubljani podalo 56 komisij, sestavljenih iz državnih uradnikov, policijskih organov in po potrebi tudi veščakov, po trgovinah in obrtih ter so izvršile predpisano revizijo. O izidu komisij bo podal mestni magistrat uradno poročilo. Še danes pa se mora objaviti, da je v jako mnogih primerih bilo takoj na prvi pogled dokazano nepravilno postopanje in deloma tudi verzištvost ter navijanje cen. Kazensko postopanje je uvedeno v 60 primerih. Dotične sodbe bodo izrečene v najkrajšem času in bodo objavljene.

Vladna odredba ni naperjena proti solidnemu trgovstvu, katero je na vsej črti izpodrinjeno od novonastalih, precej dvomljivih obrtov, proti katerim je treba nastopati z neizprosno odločnostjo. Periodične revizije se bodo nadaljevale toliko časa, dokler ne bo dežela izčiščena nesolidnih elementov in dokler ne bo imel konsument popolno gotovost, da se prodajalec zadovoljuje z dopustnim meščanskim dobičkom.

Shod trgovskih zastavljencev v Ljubljani.

V četrtek zvečer se je vrnil v »Mestnem domu« shod trgovskih zastavljencev, na katerem je poročal akcijski odbor za regulacijo plač v tel stroki o dosedanjem svojem delu in o pogajanjih pri poverleništvu za socijalno skrb. Spomenica, ki to je trgovsko uslužbenstvo predložilo svojim poslodavcem, je naletela na odpor med njimi. Ne upalo se sicer trditi, da so zahteve neopracovane, pač pa imalo celo kopo formalnih izgovorov, samo, da se ne bi bilo treba pogajati z organizacijo. Zakrknjenost v socijalni uvidnosti je pri trgovcih naravnost tipična. Industrija in podjetniki sploh na Slovenskem so posebne vrste ljudje, ki poznajo samo dobiček, ne poznajo pa eksistenčnega minimuma za delavstvo. Tudi tim ni mari, da more industrija kakor tudi trgovina le tedaj procvitati, če je uslužbenstvo primerno plačano, da more živeti ter posvetiti svojo delovno silo produktivnemu delu. Značilno za to stališče je zlasti izjava načelnika gremila trgovcev, da ni dobro, če imajo trgovski uslužbenci boljše plače, ker potem ne bo nihče stremil po tem, da postane samostojen. Kakšna ironija je v tej trditvi! Uslužbenec naj strada, da se osamovolji! Ne, to je farizeizem! Trgovski uslužbenec se mora dati primerna eksistenca, da vrši svoj posel, da tim ni treba stikati za postranskimi zaslužki. Ugled trgovine, ki je danes na slabem glasu, so pokopali trgovci sami s tem, da nesramno plačujejo trgovske nastavlence in pa s tem, ker fabricirajo cene kakor tim to je všeč. Zaradi teh razlogov se trgovina degenerira in propada.

Pri poverleništvu za socijalno skrb so se vršila pogajanja pod vodstvom nadkomisarija dra. Lemeža. Uspeha pogajanja dosel še niso imela. Gremil trgovcev noče priznati organizacijo, češ, da je pravi forum pomočniški zbor. Zbora trgovskih gremilcev pa zopet noče sklicati in mu predložiti spomenico v razpravo, ker se boli, da bi utegnla spomenica geniti trgovce. Enako nerodno so se opravljivali tudi drugi zavodi: Kmetijska družba, Žitni zavod itd. Vsak teh zavodov ima vezane roke in ne ve komu le pravzaprav podrejen. Skratka, gospodje se obnašajo tako, kakor bi se tim nikamor ne mudilo. Češ, vsaj nekaj prihranimo, če pogajanja zavlačujemo. Všeč tudi ni delodajalcem, da se zahteva boljše plače za vse uslužbence. Menijo namreč, da bi bilo bolj pametno, če bi dali uslužbu-

cem častne naslove: prvi so-trudnik, drugi, kontorist, podvodja, vodja itd. Trgovski uslužbenci bi bili bolj zadovoljni, ker bi se moral potem nižji višjemu bolj spoštljivo odkrivati. To bi bilo »dobro« nadomestilo za izboljšanje plačel.

Ze iz tega je razvidno, ne da bi dale razprelali te podrobnosti, da gospodje trgovci nimajo prav nič, ne socijalnega in ne gospodarskega smisla. Trgovina v Sloveniji je očitno v slabih rokah, in če bo hodila po tel »knjazarski« in reakcionarni poti, mora utoniti v naši državi sama sebi. Namesto modernega in socijalno potrebnega napredka vidimo povsod le zastarelo neokretnost. Če je v trgovini kal napredoval, potem je to le fabrikacija cen, ki rastejo z neveroletno naglico. Uslužbenec so pa povprečno na slabšem kakor vsak industrialec delavec. Zlasti izkorišča trgovina ženske moči, ki morajo še danes po več mesecev prakticirati brezplačno, da potem dobe 60 ali 100 kron mesečne zlače. V splošnem, pravimo, je tako.

Te dni je izdal (po treh mesecih in na poziv organizacije) gremil tudi okrožnico, da se uvede po trgovini osemurni delavnik.

Pogajanja se bodo nalbrže še nadaljevala. Kako, to še ni jasno, kem gremil še ni »pogumital« pravo obliko. Nedvomno pa je, da se bo organizacija zavzela za to z vso odločnostjo, da lo trgovci priznajo. Smušno je stališče trgovcev, da ne smatrajo trgovske nastavlence za enakokredne ljudi, s katerimi so dolžni sklepali pogodbe, zakaj vsak podjetnik je dostopen za enake dogovore, no, seveda, trgovec, ta je izjema.

Shod je sprejel končno resolucijo, v kateri ne priznava več pomočniškega zbora, ter zahteva, da se končno uredi mezdne razmere. Organizacija, oziroma akcijski odbor bo storil vse, da doseže ta namen, vsaj so mu še skralna in najskrajnejša sredstva na razpolago. Tovaršje in tovarišice, ki so bili na shodu polnoštevilno zastopani, pa prost akcijski odbor, da ga pri tem delu podpirajo ter da se oklepajo vsi do zadnjega zvesto svoje organizacije.

Velikanske klerikalne sleparije na Španskem.

V Madridu so prišli na sled velikanskim klerikalnim sleparijam, v katerih so zapletene najuglednejše osebe ondote katoliške stranke. Te osebe so še tekoma volne osnovali »Kongregacijo za eksport španskih dragocenosti«. Sedaj so prišli na sled, da so oni razumeli pod besedo španske dragocenosti — španska dekleta, ki so lih v velikem številu pod raznimi prevezami pošiljali, seveda za primerno kompenzacijo, na razne evropske fronte. Izvozili so tako menda oztromno številu mladih in lepih španskih deklet. Stvar se je končno odkrila in sicer v glavnem vesled tega, ker je bilo v zadnjem času nalti na Španskem vedno manj mlajših žensk, kar le povzročalo celo politične nemire. Omadeževanih ni samo veliko deklet, ampak tudi več klerikalnih političnih mož, med njimi ministra Farbar iz Bedaco ter Pisimenuhos, ki sta bila voditelja klerikalnega gibanja in urednika katoliškega »Gazzeta della Sierra« (Večerni list).

Javnost zahteva odločno, da se proti nim postopa z vso energijo ter da se razpusti sedanje klerikalno vlado.

Novice.

— Oddelek za mednarodne dogovore. LDU. Belgrad, 12. Pri predsedništvu ministrskega sveta se le ustanovil oddelek za izvršitev mednarodnih dogovorov. V njegovo področje bo spadalo, da se bo brigal za

Vladni nastop proti draginji.

Belgrad, 13. »Pravda« piše: Vled mraza in zimskega časa je nastala draginja in življenjske razmere so postale skoro neznosne. Razumljivo je, da se radi tega vlada ostru kritikuje, ker se nikler ne opazajo odredbe, ki bi jih podvzela proti draginji. Po obvestilih, ki smo jih dobili v tem pogledu od ministra za prehrano Bukšega, je pripravljeno daljše poročilo o odredbah, ki se ho predložilo v rešitev ministrskemu svetu takoj po povratku za nekoliko dni iz Pariza. Po načrtu ministra Bukšega bo država nastopila na ta način proti draginji, da bo sama posilala na trg svoje blago, ki ga bo prodajala po nizkih cenah. Za nabavo tega blaga bo uporabila kredit, ki ga je ministrski svet dal na razpolago ministrstvu za prehrano. Razen tega se bo uvedlo strogo kaznovanje špekulacij in prekoračenj predpisanih cen. V načrtu je tudi odredba, da se izvede revizicija pri onih, ki v špekulativne namene kopičijo živila in blago. Predsednik vlade je poslal vsem ministrstvom akt, v katerem zahteva, naj se prouči zahteva zveze mestnih občin glede prepovedi vsakega izvoza živil.

GLAS ITALIJANSKEGA LJUDSTVA.

Split, 14. (DDU.) Po italijanskih mestih so na zidovih nalepljeni plakati z napis: Nočemo Reke! Nočemo Zadra! Hočemo mir!

Pomoč Avstriji! DR. RENNER V PARIZU.

LDU. Pariz, 13. (DunkU.) Državni kancelar dr. Renner, ki je včeraj ob priliki obiska generalnega tajnika mirovne konference Dutastaja predložil prošnjo, da bi ga Clemenceau po svoji vrnitvi iz Londona sprejel, je danes dopoldne pričel obiskovati člane vrhovnega sveta. Dopoldne je posetil italijanskega ministra Dertolinija, ki vodi za odsotnosti italijanskega ministra za zunanje posle Scialoja italijansko delegacijo, in popoldne ameriškega poslanika Wallaca, ki prisostvuje po odhodu Polka sejam vrhovnega sveta. Nadalje je kancelar obiskal vodjo japonske delegacije.

60% OTROK UMRE NA DUNAJU.

Lyon, 12. (Brezlično.) Nemško-avstrijski državni kancelar dr. Renner je v pogovoru s poročevalcem lista »Temps« izjavil med drugim naslednje: »Ti trije meseci, ki so potekali, odkar sem zadnjikrat zapustil Pariz, poln zadostjenja, da mi je bilo dano podpisati mir, in poln zaupanja v bodočnost mlade avstrijske republike, so bili za našo državo, zlasti pa za Dunaj, nekaj strahovitega. Umrljivost otrok je dosegla 60%. Delež premoga je padel na 3 kg za teden in rodilno. Železnice skoro sploh ne funkcionirajo več. Dobro vemo, da se ta položaj ne more izboljšati kar na enkrat. Nočemo pa se tudi obnašati kakor prosilci ter s pretresujočo sliko našega siromaštva

izvršitev vseh obvez in pravic, ki izhajajo iz mednarodnih dogovorov in bo posvetovalni organ ministra za zunanje stvari v vseh pravnih vprašanih mednarodnega značaja. Oddelek bo imel štiri sekcije: 1. politična; v njeno področje spada zveza narodov, meje, državljanstvo, zaščita manjšin, omejitve oboroževanja, razoroženje sovražnih dežel, zrakoplovstvo, vprašanje o kopni in pomorski vojni sili itd.; 2. sekcija za odškodnine; 3. ekonomsko finančna sekcija; 4. finančna sekcija.

— 210.000 vojnih invalidov ima Čehoslovaška. Razen tega je 585.000 zaostalih po padlih vojakih, umrlih in pogrešanih. Troški za vojne pooblastitve bodo v prvem letu znašali štiri petine milijarde.

— 53 nedolžnih Rusov so ustrelili dne 1. maja vladne čete v Grčelingu pri Monakovem. To razkritje je priobčilo list neodvisnih socialistov »Der Kampf« v Monakovem.

— Trg Viktorja Adlerja na Dunaju. Uprava dunajskega okraja Favoriten, kjer prebiva največ delavstva, je sklenila nekaterim trgov in ulicam dati nova imena. Tako se bo imenoval trg princa Evgena odsele iz Viktorja Adlerja. Evgenova ulica Pernerstorferjeva, trg nadvožve lareza Rotha, trg v Goethejeva ulica pa Schenave ulica (komponista »Pesmi dela«).

— Tolstoleva vdova je umrla. Iz jasne Poliane poročajo, da je vdova Leva Nikolaeviča Tolstaja. Zofija Andrejovna, začelkom minolega meseca umrla.

— Trupla padlih ameriških vojakov namerava ameriška vlada izkopati na francoskih bojiščih in jih prepeljati v Ameriko. Izkopali bodo 50.000 mrtvih ameriških vojakov.

— Prvi ženski poslanec na Angleškem je Lady Astor, ki je bila izvoljena pri zadnjih volitvah z zelo velikim številom glasov.

— Švicarska vlada sprejema brezovke tudi v čehoslovaškem jeziku.

Dnevne vesti.

Kaj je z vojak in oproščenci?

Prejeli smo: Že pred mesecem dni je ministrski svet sklenil, da se odpuste iz vojaške službe vsi rezervisti 1881. do 1885. in oproščenci od 1895. do 1898. leta, ki so bili v mesecu novembru vpoklicani. Rezervisti so bili oproščeni že pred 14. dnevi, za oproščence pa se vojaške oblasti kar nič ne zmenilo. Kie tiči vzrok, da se jih še sedaj ne odpusti, kakor to odreja sklep ministrskega sveta? — Čudna se nam zdi poleg vsega tega tudi taktika, ki se jo je uporabilo zadnji čas napram rezervistom, ki so bili vpoklicani k orožnim vajam. Prepovedalo se jim je namreč vsak prost izhod iz vojašnice in se jih takorekro kratkoma zaprl. Vesela do vojaške službe se menda s tem vendarle ne misli vzbujati. Ali morda vendar. Presimno v obeh zadevah pojasnil in od pomoči.

Iz ekstreme v ekstrem.

Na Ivan Deržičev »stvarni« člančič v »nadstrankarski« Jugoslaviji, je gornji nadpis vsaj približno primeren odgovor. Gospod Ivan Deržič naj si morda ne domišlja, da je vsebina njegovega članka koga razburila, ali da ji kdo prišalje kak pomen. Prosto! Stavljeno vprašanje dokazuje največ, da nekateri ljudje bolehalo na posebni bolezn, katere glavni znak je žela, da se njih ime večkrat čita. Kie in v kak, sni zvezi se to ime čita, in je oče vseeno. Sicer pa je g. Deržič prekosil s svojo taktiko prav vse in uspehu mu je zasiguran. Demagogija namreč je še vedno stvar, ki vleče. Teza si je tudi g. Deržič bil v svesti, ko je pisal članek »Kam plovemo« K sreči je postavil svoje ime nad članek, ter s tem obvaroval vsakega resnega človeka čitanja svojih neslanosti. Če g. Deržiču komunisti in internacionalisti in ministri in kdo ve, kdo še, ne ugaiajo, potem naj to stvarno razloži. Mi vemo, da gospodu ne gre zato, da bi koga pridobil za svoje ideje, katerih nihče ne pozna in jih tudi nikomur ni še razodel. Prepričani smo tudi, da mu je nlegova člančevska nprav ne da miru. Zato bi si devolili vprašati. Gospod Ivan Deržič, sedaj prvoboritelj slovenskega naroda in organizator političnih pretenov, kako je bilo takrat, ko ste kot lični »oberlajnanti« dotlej še zmagoslavje c. in kr. avstro-ogrskemu rabili tolmače, če je prišel službeno k vam slovenski vojak in ga niste, ali ga niste hoteli razumeti v blažen materiščini? Tskrat je bil čas resničnih rodofubov, da bi tolažilno vplivali na nesrečne sinove našega rodu. — Poznamo drugačne

ljudi, ki se niso bali nemškega terorizma in so brez strahu nasopali za pravice naših fantov, toda Vi, gospod, niste bili med njimi in tudi oni niso danes pri Vas... M—A.

Tudi pri klerikalcih — koruncija.

V Bombayu so odkrili senzacijsno afero, v katero so zapleteni prvaki klerikalcev. Stvar je bila v Vatikanu že precej časa znana, pa so jo prikrivali. Prvotno so mislili izobčiti brata Bisaga, znana mislonaria, ki sta najbolj kompromitirana. Vodila sta baie za časa vojne vojnisko službo v prid Monkske ter zamenjala Kitaicem ženske srlice in kikle, pri čemur sta zaslužila ravno 250.000 mark. Ista brata Bisaga sta stihala še druge viro dohodkov z dr. Sleva, izdajateljem in glavnim inspiratorjem večernega lista »Zvono« in se bosta morala ž njim vred zagovarjati pred pariško konferenco.

Pojasnilo.

Prejeli smo naslednje pojasnilo s prošnjo, da ga objavimo, kar iz lojalnosti radevolje storimo tudi zato, ker gre pri stvari za važno luridično vprašanje, ki nas bo veselilo, če se obojestransko pojasni.

Kot predsednik društva »Philharmonische Gesellschaft« Vas uludno prosim, da objavite sledečo pojasnilo: Poročilo objavljeno v »Novicah« dne 6. decembra o obnem zboru društva »Philharmonische Gesellschaft« utegne povzročiti napačno mnenje, da je bilo društvo razpuščeno. To pa ne odgovarja istini. Društveno delovanje je bilo sicer vsled naročila deželne vlade iz neopoznatih vzrokov ustavljeno, s čemur pa se prejšnji ustaveni odbor ni odznanil. Vsled tega je bilo sklicanje občnega zbora po upravitelju gospodu Lalovicu nepostavno, ker po pravilih pristoiha pravica sklicevati občni zbor edino le društveno predsedniku. Ravno tako nenostavno je sprejemanje novih članov po g. Lalovicu, ker spada sprejemanje članov v delokrog odbora. Pri tem položaju je umevno, da tudi izvolitev novega odbora ni imela zakonite podlage. Sicer se na občnega zbora ni udeležil noben pravi član društva »Philharmonische Gesellschaft«, temveč samo od gospoda Lalovica sprejeti »članje, 7. mer nezakonito postopanje gospoda Lalovica so se predložile pristojnim mestom pritožbe. Z odličnim spoštovanjem Dr. Schweiger, predsednik društva »Philharmonische Gesellschaft«.

Predznost tramvajske družbe.

Pod tem naslovom smo pred tednom priobčili notico, na katero nam je poslalo uslužbenstvo ljubljanske cestne železnice naslednje pojasnilo: Ni res, da je družba sama uvedla sistem, da se namesto drobiža izdajajo vozni listki, in da se ne sprejema znanik v plačilo — družba je nasprotovala temu vsled predskov, da bo na kakršenkoli način oškodovana. — To je zahtevalo uslužbenstvo in to svojo zahtevo si priborilo šele potom sekvestra. Opiralo je svojo zahtevo na sledeče: Vsak izprevodnik je prejel dnevno veliko znanik, ki so bile deloma že nerabne, vsled česar je imel vsak na dan po več kron škode. Ker ni družba mogla oddati nikamor znanik, so ostale nazadnje izprevodnikom. Če ne more družba tretji škode, uslužbenstvo, ki je navezano na svojo plačo, to v teh časih more trpeti še manj. To naj služi v polsnilo uredništvu in pa tudi slavnemu občinstvu, ki naj blagovoli nvaževati težek položaj uslužbenstva ljubljanske električne cestne železnice. — Uslužbenci ljubljanske električne cestne železnice.

Pomoč internancem iz Italije!

Iz Italije so v zadnjem času pribražali v Jugoslavijo številni internanci. Večji del teh nesrečnežev je popolnoma izstradan, brez denarnih sredstev, posebno pa brez zimskih perila in obleke. Da bi se pomagalo tem ljudem, je vsekakor potrebno, da apeliramo na usmiljenje in blago srce prebivalcev glavnega mesta Slovenije, na darnele žrtvam italijanske kulture obleke, perila in posebno zimske plašče. Plemeniti darovatelji naj izvolijo sporočiti naslov pisarni za sedeno ozemlje v Ljubljani, Pražakova ulica 3, I. nadstropje, ki bo za to skrbelo, da se darovi prevzamejo.

— Zadnji požar na Marljnem trgu v Ljubljani je povzročil žrtve in škodo. Sodr. Kocmur priporoča, da se tam odpravi nedostatk, zakaj se vedno se tam nahajalo v trgovini Zanki vnetljive snovi. Nevarnost za požar je še prav taka kot je bila. Izdaio naj se stroge odredbe proti tej malomarnosti.

— Ograja okolo ljubljanske Zvezde se prenovi. Občinski svet je dovolil potrebn kredit.

— Mestnim uradnikom se regulirajo plače kakor državnim uradnikom. Tozadevno resolucijo je predlagal na zadnji seji soodr. Kocmur. Gospod župan je obljubil, da ustreže resoluciji.

Akcija za naše dobrovoljce. Poverjenišvo za socialno skrbstvo dobi je dni iz Beograda 300 parov čevljev in 100 kocev, da jih porazdeli med dobrovoljce. Res potrebni upravičenci naj vložijo prošnje Društvu jugoslovenskih dobrovoljcev v Ljubljani, ki prošnje vidira in vidirane pošlje najpozneje do 22 t. m. na gorenje poverjenišvo. Kdaj in kje bo razdeljevanje, bo pravočasno naznanjeno. Pri razdeljevanju bo sodeloval odposlanec Društva jugoslovenskih dobrovoljcev.

Novi osebni vlaki Od 15. decembra bosta vozila direktno osebna vlaka iz Maribora v Zagreb in obratno, in sicer vlak št. 5a/504, ki odhaja iz Maribora ob treh zjutraj in dohaja v Zagreb ob osmih, nazaj pa vlak št. 503/32, ki odhaja iz Zagreba ob 13.10 in prihaja v Maribor ob 19.41. Tudi iz Ljubljane v Zagreb bosta vozila direktna vlaka, in sicer iz Ljubljane v Zagreb vlak št. 42/510, ki bo odhatal iz Ljubljane ob 17.55 in prihajal v Zagreb ob 22., iz Zagreba v Ljubljano pa vlak št. 507/57, ki bo odhatal iz Zagreba ob petih zjutraj in prihajal v Ljubljano ob 10.15. Brzovozna vlaka št. 815 in 810/826 izostaneta. Na progi Maribor-Spilite-Lutomer vozi vlak 812a/823a in v protismeri vlak št. 1802/51. Na tej progi izostaneta vlaka št. 501/501 in št. 1826a/821a. Vse to velja od 15. decembra.

Iz stranke.

SODRUGI IN SODRUGICE.

pristopajte k našemu telovadnemu odseku, pošiljajte svoje otroke k našim telovadnim vajam. Vsa delavska mladina mora v naše vrste. Telovadne vaje se vršijo: Vsak ponedeljek, sredo in petek za člane in obrtni naraščali na učiteljsku (Reslieva cesta) od 7. do 10. ure zvečer: ob četrtkih se vrši vaja za naraščali na deški ljudski šoli na Fedini od 5.—7. ure zvečer: ob ponedeljkih in četrtkih za ženske članice na realki od 7. do 10. ure zvečer. — Zahajajte redno k vajam. Na novo se lahko priklasi vsaki dan v telovadno »Svobode« ali pa v telovadnici pri vaditelju.

Pevski odsek »Svobode« za Sp. Šiško vabi vse prijatelje netia, da se zberejo v četrtak, dne 18. t. m. točno ob 7. uri zvečer v gostilni pri »Celarcu« k sestanku in eventuelno tudi k vaji. Zberimo se vsi, da bomo imeli kmalu lep pevski zbor. Na delo, sodrugi! — Odbor.

Glasbeni odsek »Svobode« za Sp. Šiško vabi vse sodruge in prijatelje glasbe, da se zberejo v glasbili v sredo, dne 17. t. m. točno ob 7. uri zvečer v gostilni pri »Celarcu«, k sestanku. Tudi za Šiško si moramo ustanoviti svoj orkester. Skrbimo, da ne zaostanemo za drugimi ljubljanskimi okraji. Prekosimo jih rajet: treba bo pa k temu na delo! — Odbor.

Gospodarstvo.

Dober finančni položaj sovietske Rusije. Sovetska vlada ima po po-

ročilih finskih listov mnogo več zlata, kot ga je imela carska Rusija. Sovetska vlada je v položaju, da plača vse dobave iz inozemstva takoj v zlatu.

51 milijard avstro-ogrskih bankovcev je bilo dne 30. pr. m. v prometu. Prirastek od zadnjega izkaza znaša 383 milijonov.

Aprovizacija.

CENEIŠA ŽIVILA.

Vsled sklepa ministrstva v Beogradu se bodo mesca januaria dala ceneiša živila revnim slojem brez sredstev, dalje delavcem, namješcem ter uradnikom, ki so odvisni le od svoje dnevne, tedenske ali mesečne plače, ozi. mezde.

Ta živila se bodo nakazala v razdelitev: 1. železniškim aprovizacijam za aktivne železničarje; 2. »Samopomoči«, 3. pri »Vojni zvezi« včlanenim konzumom; 4. »Splošni gospodarski zadrugi«, 5. »Gospodarski zvezi« za člane, ki so tam vpisani.

Če pa za sprejemanje cenejših živil opravičeni ni nikter včlanjen, dobi ceneiša živila pri mestni aprovizaciji.

Ker pa se je dognalo, da so v teh organizacijah vpisani tudi imovitejši člani in nekateri celo pri raznih organizacijah, bodo dobivali ceneiša živila ne glede na članstvo le tisti, ki dobe od mestne aprovizacije posebno legitimacijo, tako da nihče ne bo mogel dobivati cenejša živila na dveh ali treh kraji.

Legitimacije za ceneiša živila se bodo izdajala pri krušnih komisijah, in sicer članom »Samopomoči« na podlagi članske knjižice »Samopomoči«, vsem drugim (razven železničarjem) pa na podlagi pravilno izpolnjene vprašalne pole, ako bodo sprejeti v ceneišo prehrano. Aktivni železničarji sploh ne rabijo nobenih legitimacij, ker dobe ceneiša živila pri železniških aprovizacijah. Ako pa imajo aktivni železničarji in člani »Samopomoči« poleg plače še kako privatno premoženje, morajo izpolniti tudi vprašalne pole, katere dobe pri železniških aprovizacijah, oziroma pri »Samopomoči«, kjer jih morajo tudi izpolniti vrniti.

Hišni posestniki moralo strank podpisati vprašalne pole, da se izpolni, da stranka resnično stanuje v dotični hiši.

Če bi hišni gospodar ne hotel podpisati vprašalne pole, bode kaznovan. Za svoj podpis pa je hišni gospodar le toliko odgovoren, če bi vedoma podpisal pole, n. pr. ako bi imela kaka stranka posestvo ali premoženje, na bi ga ne navedla v politi. — Kdaj se bodo dobivale vprašalne pole in legitimacije, kakor tudi tozadevni razglas, ministrata, se pravočasno obliavi v listih.

STRANKIN TISKOVNI SKLAD.

Prvi izkaz.

Nab. pole št. 3. Na shodu v Tržiču po soodr. Jos. Petejanu 129 K; št. 559 Osobje v upravi in uradu Napreja po soodr. Iv. Lampretu 149 K; št. 262 Topniški delavci v Ljubljani po soodr. Fr. Gorencu 168 K; št. 28 Podružn. kons. dr. v Kamniku 29 K; št. 456 Kemični delavci v Kamniku po soodr. Fr. Peterlinu 233 K 40 v; št. 376 Podr. kem. del. Zagorje po soodr. Al. Ranzingerju 283 K; št. 458 Nabral soodr. Možina Jože Sp. Hudina 66 Celje 70 K; št. 440 Nabral soodr. Baj-

želj Peter Stražišče Kranj 60 K 90 v; št. 605 Nabral soodr. Jos. Zupan v tobačni tovarni v Ljubljani 30 K; št. 138-139 Pol. org. v Lj. po soodr. Tomcu 165 K. — Skupaj 1317 K 30 vin. — Živela delavska solidarnost!

Prosimo vse sodruge in zaupnike, ki nabiralihi pol še niso odposlali, da nam jih skoro vpošljejo. — Upravo.

Izdajatelj Ivan Milnar.

Odgovorni urednik: Rudolf Golouh. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Valentin Maček tovarna Domžale, prejema vsako soboto na Sv. Jakobu trgu v Ljubljani stare ženske in moške klobuke v popravilo. Druge dni v tednu pa jih pobira zame g. Kovac pri »Virantu«, Zvezdarska ulica 1. 696

Vsled kolekovanja našega denarja ter 20% nega odbitka sem znižal tudi jaz za isti odstotek cene

DRVAM

katere se dobijo pri meni v vsaki množini, metrska žagana in sekana, 878

SREBOTNJAK, Ljubljana, Kolodvorska ulica 31.

Mladenec, trgovac, se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospodično ali vdovo brez otrok, ne čez 28 let, s premoženjem, da bi si lahko sezidal svoje gnezdece. Cenj. ponudbe pod »Srečno gnezdece« na upravo Napreja. 890

Kupi se vila, manjša hiša ali posestvo v bližini Celja, Ptuja ali na Notranjskem. Ponudbe upravi Napreja pod »Solčna lega«. 894

Sihe za legitimacije izvršuje najhitreje fotograf Hugon Ribber, Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7, nasproti Kršanske cerkve. 894

Sivaine stroje, rabljene, dobro ohranjene in stojala kupuje po najvišji ceni (franko Ljubljana) Josip Peteline, Ljubljana. 717

Posestvo naprodaj tik Poljskanske postaje, zidana hiša 10 orazov zemlje. Povpraša se pri J. Sterku, Poljane. 754

Urarski vajenec se sprejme pri F. Čuden Sin. nasproti glavne pošte v Ljubljani. 646

Premoj. Vam nadomesti impregnirano kurivo. — Naročite, dokler še kaj zalogel. Dva vsake vrste se Vam dostavijo takoj na dom. Motorna žaga brezplačno na razpolago. SREBOTNJAK, Kolodvorska ul. 31. 924

Konzumno društvo v Hrastniku. R. Z. Z. O. Z.

Vabilo

na

občni zbor

ki bo

dne 21. decembra 1919 ob 3. uri popoldan v gostilni konzumnega društva v Hrastniku.

DNEVNI RED:

1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo računov za leto 1918-19.
4. Poročilo nadzorstva in podelitev odveze načelstva.
5. Razdelitev prebitka.
6. Volitev enega člana v načelstvo.
7. Volitev petih nadzornikov.
8. Predlogi in nasvet.

Predloge naj se najmanj 8 dni pred vsitvijo občnega zbora naznani načelstvu.

Hrastnik, 30. novembra 1919.

Nadzorstvo: Načelstvo: Alojzij Privšek. Karel Malovrh.

Vojna zveza kranjskih konzumnih zavedov in konzumnih društev, Ljubljana.

Ljubljana, dne 12. decembra 1919.

P. T.

Naznanjamo, da je sprememba pravil, sklenjena na izrednem občnem zboru, dne 25. septembra t. l. potrjena ter da se bo odslej naš zavod imenoval:

Nakupovalna zadruga za konzumne in produktivne zadruge in zavode, r. z. z. o. z., Ljubljana.

Bureau central d'achat pour coopératives et des instituts productifs, s. c. r. à. r. l., Ljubljana.

Einkaufsgenossenschaft für Konsum- und Produktivgenossenschaften und Anstalten, r. G. m. b. H., Ljubljana.

Vojna zveza kranjskih konzumnih zavedov in konzumnih društev v Ljubljani.